

„Hle, matko, tvůj syn. Hle, tvá matka.“

J 19,25-27

kázání ze soboty 20. 12. 2014 (VP) – br. Michal Balcar

Cíl: Kristův kříž dává lidem dohromady, vytváří vztahy

Úvod

Celý týden jsem byl na pochybách, zda kázat na slovo z kříže, které jsem si naplánoval. Připadalo mi, že se jaksí nehodí mluvit o Ježíšově smrti, když celý svět oslavuje jeho narození. Jenže pak jsem si uvědomil, že oba příběhy mají jeden svorník – Marii. Vánoční příběh je příběhem její radosti a velikonoční příběh je příběhem její bolesti. Oba dva však vyprávějí o její odvaze a statečnosti.

Jan 19,25-27

U Ježíšova kříže stály jeho matka a sestra jeho matky, Marie Kleofášova a Marie Magdalská. Když Ježíš spatřil matku a vedle ní učedníka, kterého miloval, řekl matce: „Ženo, hle, tvůj syn!“ Potom řekl tomu učedníkovi: „Hle, tvá matka!“ V tu hodinu jí onen učedník přijal k sobě.

Smrt blízkého

Všichni se bojíme smrti. Já se ale víc bojím toho, že umře někdo mně moc blízký. Vždycky oslavujeme Ježíše a vnímáme, že se z jeho strany jednalo o obrovskou oběť, což je jistě pravda. Ale Ježíš zdaleka nebyl jediným trpícím ten den v roce 30 během velikonočních svátků v Jeruzalémě. Možná tu byli dva, kteří trpěli mnohem více než on. Jeho otec a jeho matka. Na smrti je nejhorší, že rozbíjí vztahy, že ničí lásku a ničí ji nenávratně. Po milovaném člověku, který zemřel, zůstává jen prázdnota, kterou nelze ničím jiným plnohodnotně zaplnit, než samotným člověkem. Proto je jedinou skutečnou opravdovou odpovědí na smrt vzkříšení.

Marie pod křížem je pro mě možná ještě děsivější projev Ježíšovy smrti než Ježíš na kříži. A Ježíš to ví. Ví, že se obětuje pro větší dobro, ale také ví, že za to platí nejen svou bolestí, ale i bolestí své matky.

Můj děda vždycky říkával: „Lidé by měli umírat v tom pořadí, v jakém přišli na svět.“ Kdyby to tak bylo, moc bolesti bychom si ušetřili.

Ježíš i během svého utrpení myslí na druhé

Ježíš to všechno ví. Cítí nejen svoji, ale i matčinu bolest. A v tuhle chvíli se projevuje jeho povaha. Ježíš visí na kříži a zažívá asi kruté bolesti, je opuštěn většinou svých blízkých, a ti, kteří ho neopustili, jsou drceni žalem a neštěstím. Má právo na to být přemožen děsivostí této chvíle, má právo myslet na sebe, ale nemyslí. Myslí na svou matku. Když jsem před několika týdny v kázání mluvil o Ježíšově výroku „Buďte dokonalí, jako je dokonalý váš otec v nebesích.“ vysvětloval jsem, že dokonalý člověk je ten, který se nesoustředí na svou dokonalost, ale na druhé. Tady máme Ježíše, který nám ukazuje, co je být dokonalým člověkem. Má právo si stýskat, má právo si stěžovat a přesto myslí na druhé, myslí na svou matku.

Pod křížem vzniká nový vztah

A pak dělá zvláštní věc: Zní to uměle, zní to zvláště. Jak by najednou mohl začít fungovat tak hluboký vztah, který se utváří od samotného počátku lidského života. Použil Ježíš svou božskou moc? Nevíme. Mohl Jan nahradit Marii Ježíše? Naplno jistě ne, ale... Cožpak Marie neměla žádné další děti? Dle Bible nevíme, i když víme, že Ježíš měl sourozence, tradice říká, že se jednalo o děti Josefovny z prvního manželství. Cožpak Jan neměl matku? Nevíme, zda nezemřela, ale v evangeliích vystupuje matka Jana a Jakuba Zebedeových. Co ale víme, je to, že to fungovalo. „V tu hodinu ji onen učedník přijal k sobě.“ Starověká křesťanská tradice také umisťuje pozdější život jak Marie tak Jana do Efezu v dnešním Turecku a tam se také nacházejí jejich hroby. Ježíš umírá, ale přesto, nebo možná proto, vznikají mezi těmi, kdo v něho věří a milují ho nové vztahy.

Pod křížem vznikají i naše vztahy

To je klíčová myšlenka tohoto slova z kříže. Víra v Krista se hlavně a nejvíce musí projevit v našich vztazích. Ne v tom, jak dobří jsme nábožensky. Jak moc se snažíme dělat úkony, které si myslíme, že od nás Bůh požaduje, ale v tom, jak dokážeme žít s druhými, pro druhé.

Ten stejný apoštol Jan, který je jedním z hlavních hrdinů této chvíle, tuhle myšlenku vyjádřil v Bibli nejpřesvědčivěji: 1 J 4,20 „Řekne-li někdo „Já miluji Boha, a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí.“

Tedy mnohem více než „Ukaž mi, jak často čteš Bibli, jak často se modlíš, jak často chodíš do sboru a kolik peněz dáváš na desátky a já ti řeknu, jaká je tvá víra“ platí „Ukaž mi, jak se chováš ke své ženě, ke svému muži, ke svým dětem, ke svým rodičům a já ti řeknu, jaká je tvá víra a jakým jsi křesťanem.“

To, že víra v Ježíše Krista se projevuje v první řadě ve vztazích, mohu dosvědčit ze svého vlastního života. S mou milovanou ženou jsme zažili mnohé vztahové peripetie a se zármutkem musím přiznat, že většina byla zaviněná mým sobectvím. A pak se mi najednou otevřely oči a došla mi jedna zásadní věc – tuhle Bůh stvořil přímo pro mě. To, že Bůh měl ve všem prsty, je mi doteď stoprocentně jasné, protože jinak by si mě vzít nemohla. To je prostě nefalšovaný zázrak.

Závěr

Ježíš říká, Hle ženo, tvůj syn. Hle, tvá matka. A vzniká nový vztah. I nám Ježíš říká: „Hle, tvá matka, hle, tvá žena, hle tvá dcera, hle tvůj otec, tvůj muž a tvůj syn. Všiměj si těch nejvzácnějších, které jsem ti dal. Otevři oči a dívej se na ně, dívej se s nimi, otevři uši a naslouchej jim, jejich radostem i starostem, otevři ústa a řekni jim, jak je máš rád nebo ráda. Zvedni ruku a pohlad’ je.“